

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CX. — Izdan in razposlan 5. dne avgusta 1916.

Vsebina: Št. 244. Ukaz o uravnavi prometa s krompirjem pridelka leta 1916.

244.

Ukaz ministra za notranje stvari v porazumu z udeleženi ministri z dne 4. avgusta 1916. l.

o uravnavi prometa s krompirjem pridelka
leta 1916.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje tako:

Zglasitev potrebščine.

§ 1.

Občine, v katerih potrebščina krompirja za namene človeške prehrane ni založena z množinami, pridelanimi v občinskem okolišu, morajo zglasiti ne založeno potrebščino na političnem okrajnem oblastvu ob nastopnih rokih:

- a) najkasneje 25. dne avgusta 1916. l. potrebščino do 1. dne aprila 1917. l. in ločeno pričakovano višino potrebščine, oznamenjene pod b);
- b) najkasneje 15. dne januarja 1917. l. nadaljnjo potrebščino od 1. dne aprila 1917. l. naprej.

Zglasitve občin s svojim ustavom je podati ob istih rokih neposrednje na političnem delnem oblastvu.

Politično oblastvo naj zglasitve potrebščine preskusi in, ako je treba, popravi ter hkratu obvesti dotične občine.

§ 2.

V zglasitev potrebščine ni všteti potrebščine v občini obstoječih obratov, ki podeljujejo krompir.

Za podstavo zglasitve potrebščine naj velja praviloma lanska potrebščina v isti dobi.

Ako se je morala v posameznem primeru izbrati druga preračunska podstava, naj se to obrazloži v zglasitvi.

V prvi zglasitvi potrebščine je navesti število prebivalcev, množine krompirja, ki se, kakor se po cenvi pričakuje, pridelajo v občinskem okolišu, in, ako se naj krompir porabi tudi za krmo, število in vrsto živali, ki pridejo v pošt.

§ 3.

Vsi obrtni obrati, ki izdelujejo produkte iz posušenega krompirja ter škrob in škrobne produkte vsake vrste iz krompirja, morajo zglasiti najkasneje 25. dne avgusta 1916. l. svojo letno potrebščino krompirja na političnem okrajnem oblastvu ter hkratu navesti,

- a) iz katerih produkcijskih okolišev so do sedaj dobivali svojo potrebščino;
- b) katere množine so podelali v zadnjih treh mirovnih letih, ako ne trajajo toliko časa,

v zadnjem mirovnem letu, ali ako so pričeli obrat med vojno, v zadnjem obratnem letu;

c) storilno sposobnost obrata.

Ugotovitev pridelka in potrebščine samopreskrbnikov.

§ 4.

Kdor je v svojem obratu do 15. dne oktobra 1916. l. pridelal poljedelsko nasajen krompir, mora v osmih dneh, ko ga je spravil, podati občini naznanilo, v katerem se mora navesti:

1. nasadna površina;
2. množina pridelanega krompirja v metrskih stotih ter način in kraj hrambe;
3. število oseb, ki jih oskrbuje v svojem gospodarstvu;
4. število in vrsta živali, katerim se krmi krompir;
5. potrebščina jedilnega in krmilnega krompirja do prihodnje letine;
6. potrebščina semenja;
7. potrebščina žganjarnic, ki spadajo k njegovemu kmetijskemu obratu, in njegovih naprav za izdelovanje produktov iz posušenega krompirja, škroba in škrobnih produktov vsake vrste. Pri združnih obratih oznamenjenih vrst mora posamezni zadružnik navesti množino, ki jo mora oddati za družnemu obratu.

§ 5.

Kdor je po 15. dnevu oktobra 1916. l. pridelal poljedelsko nasajen krompir, mora podati občini v § 4 zahtevano naznanilo takoj, ko je spravil pridelek.

§ 6.

Občina mora preskušati zglasitve glede pravičnosti in predložiti predstojnemu političnemu oblastvu zglasitve po § 4 zbrane najkasneje do 30. dne oktobra 1916. l., zglasitve po § 5 pa takoj po prihodu.

§ 7.

Podjetniki kmetijskih žganjarnic in tistih kmetijskih obratov, ki izdelujejo produkte iz posušenega krompirja ter škrob in škrobne produkte vsake vrste iz krompirja, morajo svojo potreščino

krompirja zglositi političnemu okrajnemu oblastvu najkasneje 25. dne avgusta 1916. l. ter navesti:

- a) množine, katere so podelali v zadnjih treh mirovnih letih, ako obrat ne traja toliko časa, v zadnjem mirovnem letu, ali ako so pričeli obrat med vojno, v zadnjem obratnem letu;
- b) storilno sposobnost obrata.

S tem se ne izpreminja v § 4, točka 7, ustanovljena dolžnost naznanila na občini.

Minister za notranje stvari določi v porazumu z udeleženi ministri najvišje množine krompirja, ki jih smejo zgoraj oznamenjeni obrati podelovati v obratnem letu 1916/17.

Podelovati v teh obratih drug krompir nego tistega, ki se je pridelal na kmetiji, združeni z obrati, ali na kmetijah zadružnikov, je prepovedano z nastopno izjemo.

Krompir, ki ni pripraven za človeško uživanje, se sme v obratih zgoraj oznamenjene vrste porabljeni v ustanovljeni najvišji množini tudi tedaj, ako se ni pridelal na kmetiji, združeni z obrati, ali na kmetijah zadružnikov. V tem primeru morajo obrati naznaniti množino in ceno tega krompirja ter odkod ga dobivajo, političnemu okrajnemu oblastvu in pristojni podružnici vojnega prometnega zavoda za žito; pri kmetijskih žganjarnicah se mora razen tega poprej ugotoviti kakovost tega krompirja po finančnih organih.

Zalaganje potrebščine.

§ 8.

Potrebščina krompirja se zalaga po nabavnem načrtu, ki ga sestavi minister za notranje stvari. Politična deželna oblastva porazdeljujejo na politične okraje množine krompirja, katere je po načrtu nabaviti v posameznih upravnih ozemljih.

Politično okrajno glavarstvo mora nabavne množine po natančnejših ukazilih, ki jih izda politično deželno oblastvo, porazdeljevati na posestnike krompirja in terjati od njih. Pri tem je pustiti posestniku krompirja lastno potreščino krompirja za namene, imenovane v § 4, točka 5 do 7.

Politično okrajno oblastvo lahko tudi predpiše za vse posestnike krompirja občine ali kraja določeno nabavno množino; občina mora potem izvršiti porazdelitev na posamezne posestnike krompirja in razglasiti porazdelitveni načrt, kakor je v kraju običajno.

S terjalno odločbo političnega okrajnega oblastva ali s porazdelitvenim načrtom občine zahtevana množina krompirja je pod zaporo od dneva, katerega se dostavi odločba, oziroma katerega se razglasi porazdelitveni načrt občine. Zapora ima učinek, da se terjane množine ne smejo niti podelovati, porablјati, pokrmiti, niti prostovoljno ali prisilno otujevati, kolikor ni v tem ukazu ukrenjen drug zaukaz.

§ 9.

Pod zaporo dejane množine se morajo prodati vojnemu prometnemu zavodu za žito.

Vojni prometni zavod za žito je dolžen kupiti te pod zaporo dejane množine najkasneje do 31. dne maja 1917. l.

§ 10.

Vojni prometni zavod za žito bo po ukazilih, katera mu je dal minister za notranje stvari, zahteval vsakočasno potrebne množine pod zaporo dejanega blaga pri posestniku krompirja, ako se je pa terjalo po občinah, pri občini.

Posestnik zaloge mora pod zaporo dejano množino krompirja, katero je zahteval vojni prometni zavod za žito, pripeljati k bližnji železniški ali plovstveni postaji, oziroma v namembni kraj in tam izročiti odposlancu vojnega prometnega zavoda za žito. Dobavljati mora zdravo, prsti oproščeno in, kolikor gre za krompir za namene človeške prehrane, prebrano blago.

§ 11.

Ako posestnik krompirja ne izpolni dobavnih dolžnosti, katere so mu naložene s terjalno odločbo političnega oblastva, oziroma s porazdelitvenim načrtom občine ter z zahtevo po vojnem prometnem zavodu za žito, mora politično oblastvo odrediti, da se te množine krompirja posestniku na njegove stroške odvzamejo, preberejo in pripeljejo k bližnji železniški ali plovstveni postaji, oziroma v namembni kraj.

§ 12.

Vojni prometni zavod za žito mora po ukazilih ministra za notranje stvari prodajati pridobljeni krompir tistim mestom in po tistih cenah, ki jih določi ta minister.

§ 13.

Občine morajo prevzemati in primerno razdeljevati množine krompirja, katere so jim odkazala politična oblastva v zalaganje njihove potreščine.

Občine lahko na svojih prodajališčih oddajajo krompir porabnikom.

Politično oblastva lahko ukrenejo določila o razdelitvi.

Politična okrajna oblastva morejo, ako je treba, zahtevati pripravna zemljišča in prostore za vkladanje krompirja. Za to je plačati primerno ceno, ki jo končnoveljavno ustanovi politično okrajno oblastvo.

Uravnava porabe in uporaba.

§ 14.

Minister za notranje stvari in z njegovim pooblastilom politična deželna oblastva morejo obče ali za določne okolišče uravnati porabo krompirja za namene človeške prehrane ter naročiti določnim občinam, da to uravnajo v svojem okolišu.

§ 15.

Minister za notranje stvari more v porazumu s poljedelskim ministrom ustanoviti izmero, v kateri se sme pokrmiti krompir.

§ 16.

Prepovedano je porablјati krompir za izdelovanje špirta v obrtnih (ne kmetijskih) žganjarnicah.

§ 17.

Porablјati krompir v obrtnih obratih, ki izdelujejo produkte iz posušenega krompirja ter škrob in škrobne produkte vsake vrste iz krompirja, je dovoljeno le v izmeri najvišjih množin, katere določi minister za notranje stvari v porazumu z udeleženiimi ministri.

Prepovedano je podelovati v teh obratih drug krompir nego tistega, ki se je pridobil od vojnega prometnega zavoda za žito ali z njegovo pritrditvijo; izvzet je krompir lastnega pridelka.

§ 18.

Kdor je v letu 1916. nasadil krompir, je dolžen ga pravočasno pridelati ali naznaniti občini

morebitne ovire tako zgodaj, da more občina pravočasno odrediti, da se spravi pridelek. V tem primeru se pridelek spravlja na posestnikove stroške.

§ 19.

Vsak posestnik krompirja je dolžen skrbno ravnati z zalogami krompirja in jih stvarno hraniti.

Promet.

§ 20.

Železnice in parnoplavstvena podjetja smejo pošiljati krompirja v množinah nad 100 kg sprejemati v prevažanje le tedaj, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev priloženo prevozno potrdilo, izdano po obrazcu, predpisanem v dodatku.

Pravico izdati prevozno potrdilo ima politično okrajno oblastvo in vojni prometni zavod za žito. Natančnejša določila o ravnanju, ki se ga je držati pri tem, izda politično deželno oblastvo.

Za pošiljatev vojaške uprave ni treba takih prevoznih potrdil.

§ 21.

Krompir, ki se uvaža v Avstrijo, uporablja javna prevozna podjetja, je naznaniti vojnemu prometnemu zavodu za žito. Ako se dobiva iz carinskega inozemstva, ga je prodati na zahtevo vojnemu prometnemu zavodu za žito.

Javna prevozna podjetja so dolžna, ko po predpisu obveščajo prejemnika, hkratu naznaniti vojnemu prometnemu zavodu za žito po namembni postaji vsako pošiljatev krompirja v teži nad 100 kg, ki se je oddala v kraju izven Avstrije, ter navesti oddajno postajo, prejemnika in težo pošiljatev.

Najvišje cene.

§ 22.

Najvišje cene ustanovi minister za notranje stvari v porazumu z udeleženi ministri s posebnim ukazom.

Izjemna določila.

§ 23.

O prometu s semenjskim krompirjem in o njegovih cenah ukrene, ako bo treba, poljedelski minister v porazumu z ministrom za notranje stvari posebna določila.

Ministru za notranje stvari je tudi pridržano izdati posebna določila za določne dele vojnih ozemelj.

Sodelovanje občin.

§ 24.

Občine so dolžne sodelovati v izvrševanju tega ukaza.

Kazenska določila.

§ 25.

Prestopke tega ukaza in na njegovi podstavi izdanih predpisov ter vsako sodelovanje ob preprečenju v tem ukazu ustanovljenih dolžnosti kaznuje politično okrajno oblastvo z denarno kaznijo do 5000 kron ali z zaporno kaznijo do šest mesecev, ako ne spadajo pod strožjo kazen.

Ako je storil prestopok obrtnik, se more razen tega odrediti, da se odvzame obrtna pravica, ako so dani pogoji § 133 b, odst. 1, lit. a, obrtnega reda.

Pričetek veljavnosti.

§ 26.

Določila §§ 1, 2, 3, 7 in 24 tega ukaza dobijo moč z dnem razglasitve, druga določila 1. dne septembra 1916. l.

S 1. dnem septembra 1916. l. se razveljavljata ministrstvena ukaza z dne 26. februarja 1915. l. (drž. zak. št. 46) o omejitvi porabljanja krompirja za izdelovanje žganja in z dne 22. septembra 1915. l. (drž. zak. št. 276) o določitvi najvišjih cen za krompir.

Hohenlohe s. r.

Forster s. r.

Zenker s. r.

Leth s. r.

Spitzmüller s. r.

Prevozno potrdilo.

(Pošiljačevo ime) v (kraj)
ima pravico poslati kilogramov (vrsta blaga)
v času od do 1916. l.
od (ime pošiljalne postaje) v (ime namembne
postaje) po (železnici, parniku)
na naslov (prejemnikovo ime in stanovališče)
.....

.....
Kraj in dan izdaje.

.....
Podpis.

To potrdilo je trpežno prišiti na vozno listino.

Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.

Potrdilo naj odvzame namembna postaja.

Iz c. kr. dvorne in državne tiskarne.

